KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖOPAS

Tietoa lukiosta selkokielellä

Tässä oppaassa kerromme,
mikä lukio on, miten siellä opiskellaan ja
miten huoltaja voi tukea nuorta opinnoissa.
Oppaassa on monia tärkeitä tietoja,
joita opiskelija ja hänen huoltajansa tarvitsevat,
kun opiskelija aloittaa lukion.

Opas on tuotettu
Opetushallituksen rahoittamassa kehittämishankkeessa
Konsti II – oppimisen tuen jatkokehittäminen lukiokoulutuksessa.

Oppaan sisältö

Lukion tärkeitä sanoja 1

1 Mikä on lukio? 3

1.1 Opintojen rakenne 4

1.2 Päättötodistus 6

1.3 Ylioppilastutkinto 6

1.4 Lukio osana Suomen koulutusjärjestelmää 7

1.5 Itseohjautuvuus ja oma vastuu 8

1.6 Suomalainen koulukulttuuri 10

1.7 Poissaolot 11

1.8 Vilppi 13

1.9 Opiskeluvälineet ja -materiaalit 13

1.10 Opintojen maksut 14

1.11 Arviointi 14

2 Suomen kielen osaamisen tärkeydestä 16

2.1 Opiskelu suomen kielellä 17

2.2 Tukiopintojaksot 18

2.3 Pakolliset suomen kielen opinnot 18

2.4 Muista opiskella omaa äidinkieltäsi 19

3 Kodin ja koulun yhteistyö 20

3.1 Viestintä koulun kanssa 21

3.2 Huoltajan vastuut ja roolit 22

3.3 Opiskelijan velvollisuudet 22

4 Opiskelijan tukeminen 23

4.1. Opintojen tukeminen 23

4.2 Opiskeluhuolto 24

Lukion tärkeitä sanoja

Opintojakso

Opintojakso on sama asia kuin kurssi.

Opintojaksossa opiskellaan opetussuunnitelmassa kerrotut asiat.

Kun opiskelija on suorittanut opintojakson,

hän saa siitä arvosanan ja opintopisteitä.

Opintopiste (= op)

Opintopisteillä mitataan lukio-opintojen etenemistä.

Yleensä yksi opintojakso on 2 opintopistettä.

Lukiossa pitää opiskella vähintään 150 opintopistettä.

Periodi

Kouluvuosi on jaettu viiteen periodiin.

Periodi kestää noin 7 viikkoa.

Yleensä yksi opintojakso kestää yhden periodin ajan.

Periodin lopussa on koodiviikko.

Koodiviikko

Koodiviikolla jokaisella opintojaksolla on oma päivä.

Sinä päivänä on koe tai muuta ohjelmaa.

Koodiviikon päivä kestää 3 oppitunnin ajan.

Ryhmänohjaaja

Ryhmänohjaaja tukee ja opastaa oman ryhmänsä opiskelijoita.

Hän seuraa ryhmänsä opintojen etenemistä ja poissaoloja.

Opinto-ohjaaja

Opiskelija keskustelee opinto-ohjaajan kanssa

lukio-opinnoista ja jatko-opinnoista.

Opinto-ohjaaja opettaa OP01- ja OP02-opintojaksot.

Aineenopettaja

Eri oppiaineiden opettajia kutsutaan aineenopettajiksi.
He neuvovat,
miten heidän oppiainettaan kannattaa opiskella.

Erityisopettaja

Erityisopettaja auttaa oppimisen vaikeuksissa.
Erityisopettaja neuvoo
esimerkiksi erilaisia tapoja opiskella.

Kuraattori

Kuraattori on koulun sosiaalityöntekijä,
joka antaa tukea erilaisissa elämäntilanteissa.
Kuraattorin kanssa voi keskustella
esimerkiksi perhetilanteesta, stressistä tai raha-asioista.

Terveydenhoitaja

Terveydenhoitaja auttaa opiskelijoita
terveyteen liittyvissä asioissa.
Hän tekee terveystarkastuksen jokaiselle opiskelijalle.
Terveydenhoitaja on koululla joka päivä.

Psykologi

Psykologi antaa tukea mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Yhteisöpedagogi

Yhteisöpedagogin kanssa voi jutella arjen ja vapaa-ajan asioista.
Yhteisöpedagogi järjestää lisäksi tapahtumia ja mukavaa tekemistä koulussa.

Koulusihteeri

Koulusihteeri auttaa monissa käytännön asioissa.

Tällaisia asioita ovat esimeriksi Wilma-tunnukset,

koulumatkat ja opintotukiasiat.

Rehtori ja suunnittelijarehtori

Rehtori on koulun johtaja.

Hän vastaa koulun toiminnasta.

Suunnittelijarehtori suunnittelee lukujärjestykset.

Lisäksi hän vastaa englanninkielisestä lukiokoulutuksesta.

1 Mikä on lukio?

Lukio on toisen asteen oppilaitos.
Se tarkoittaa,
että ennen lukiota pitää käydä peruskoulu.

Lukiossa ei opiskella tiettyyn ammattiin.
Lukiossa opiskellaan samoja oppiaineita kuin suomalaisessa peruskoulussa,
mutta myös uusia oppiaineita, kuten psykologiaa ja filosofiaa.
Lukiossa voi myös opiskella useita kieliä.
Matematiikassa ja kielissä on kaksi eri tasoa.

Vaikka oppiaineet ovat tuttuja,
lukiossa niissä opiskellaan vaikeampia asioita.
Myös tehtäviä on enemmän.
Hyvien arvosanojen saaminen on lukiossa vaikeampaa ja
opiskelutahti on nopeampi kuin yläkoulussa.

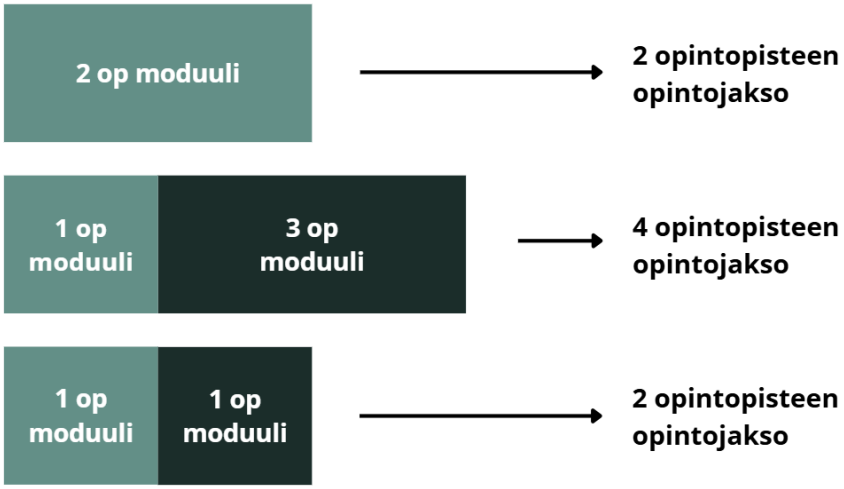
Suomessa on oppivelvollisuus.
Se tarkoittaa,
että nuoren on käytävä koulua vähintään 18-vuotiaaksi.
Oppivelvollisuus voi päättyä aikaisemmin,
jos saa lukion tai ammattikoulun valmiiksi.

1.1 Opintojen rakenne

Lukio-opinnot kestävät yleensä 3–4 vuotta.
Opintojen aikana opiskelija suorittaa vähintään 150 opintopistettä (= op).
Ensimmäisenä ja toisena vuotena suositellaan,
että opiskelija suorittaa noin 60 op / vuosi.

Lukion lukuvuosi jaetaan viiteen osaan.
Niitä kutsutaan periodeiksi.
Tämä tarkoittaa, että lukujärjestys vaihtuu viisi kertaa vuodessa.

Kaikissa Suomen lukioissa opiskelijat opiskelevat
valtakunnallisia pakollisia ja valinnaisia opintojaksoja.
“Valtakunnallinen” tarkoittaa,
että opintojaksot ovat samoja kaikissa Suomen lukioissa.
Lukioissa on myös koulun omia opintojaksoja.
Niistä käytetään nimeä paikallinen opintojakso.
Yhdestä arvioidusta opintojaksosta saa 1–4 opintopistettä.
Opintojaksot koostuvat pienemmistä osista,
joita kutsutaan moduuleiksi.

Opiskelija valitsee opintonsa itse.
Yhteen periodiin valitaan yleensä 5–7 opintojaksoa.
Opinto-ohjaaja auttaa opintojaksojen valinnassa.

Jokaisen periodin lopussa on koeviikko/päättöviikko,

jossa on oma koepäivänsä eri aineille.
Koepäivänä voi olla myös muuta ohjelmaa.

Opintojen loppuvaiheessa opiskelijat suorittavat ylioppilastutkinnon
vähintään viidessä aineessa.
Ylioppilaskokeet voi jakaa 1–3 eri kerralle.
Tutkinnon kokeet ovat aina kaksi kertaa vuodessa,
syyskuussa ja maaliskuussa.

1.2 Päättötodistus

Lukion päättötodistukseen pitää suorittaa 150 opintopistettä
ja kaikki pakolliset opintojaksot.
Ylioppilastutkintotodistuksen saa,
kun on osallistunut ylioppilaskokeisiin.
Ylioppilastutkinnosta saa todistuksen vain,
jos lukion päättötodistus on valmis.
Lukion päättötodistuksella voi hakea opiskelemaan ammattikorkeakouluun.

1.3 Ylioppilastutkinto

Lukion lopuksi osallistutaan ylioppilaskokeisiin,
joita kutsutaan ylioppilaskirjoituksiksi tai vain kirjoituksiksi.
Opiskelijat suorittavat vähintään viisi koetta,
minkä jälkeen saa todistuksen ylioppilastutkinnosta.
Opiskelija voi jakaa kokeet 1–3 koekertaan.
Ylioppilaskokeita järjestetään kaksi kertaa vuodessa,
syyskuussa ja maaliskuussa.

Kaikkien pitää tehdä suomen kielen ylioppilaskoe.

Kokeeseen saa osallistua,

kun koeaineen kaikki pakolliset opinnot on tehty.

Ylioppilaskokeet arvioidaan seuraavin arvosanoin (paras arvosana on ylimpänä):

- laudatur (L)
- eximia cum laude approbatur (E)
- magna cum laude approbatur (M)
- cum laude approbatur (C)
- lubenter approbatur (B)
- approbatur (A)
- improbatur (I) (Hylätty)

Ylioppilastutkinnon arvosanoilla voi päästä opiskelemaan korkeakouluun ilman pääsykoetta.

Lukiosta voi valmistua myös ilman ylioppilastutkintoa.

Silloin saa pelkästään lukion päättötodistuksen.

Lukion päättötodistuksella voi hakea opiskelemaan ammattikorkeakouluun.

Yliopistoon tarvitaan myös ylioppilastutkinto.

1.4 Lukio osana Suomen koulutusjärjestelmää

Lukiossa opiskellaan korkeakouluopintoja varten.

Korkeakouluopintoja ovat ammattikorkeakouluopinnot ja yliopisto-opinnot.

Lukion jälkeen voi hakea vielä myös ammatilliseen koulutukseen.

Lukiosta saa kaksi eri todistusta:

lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen.

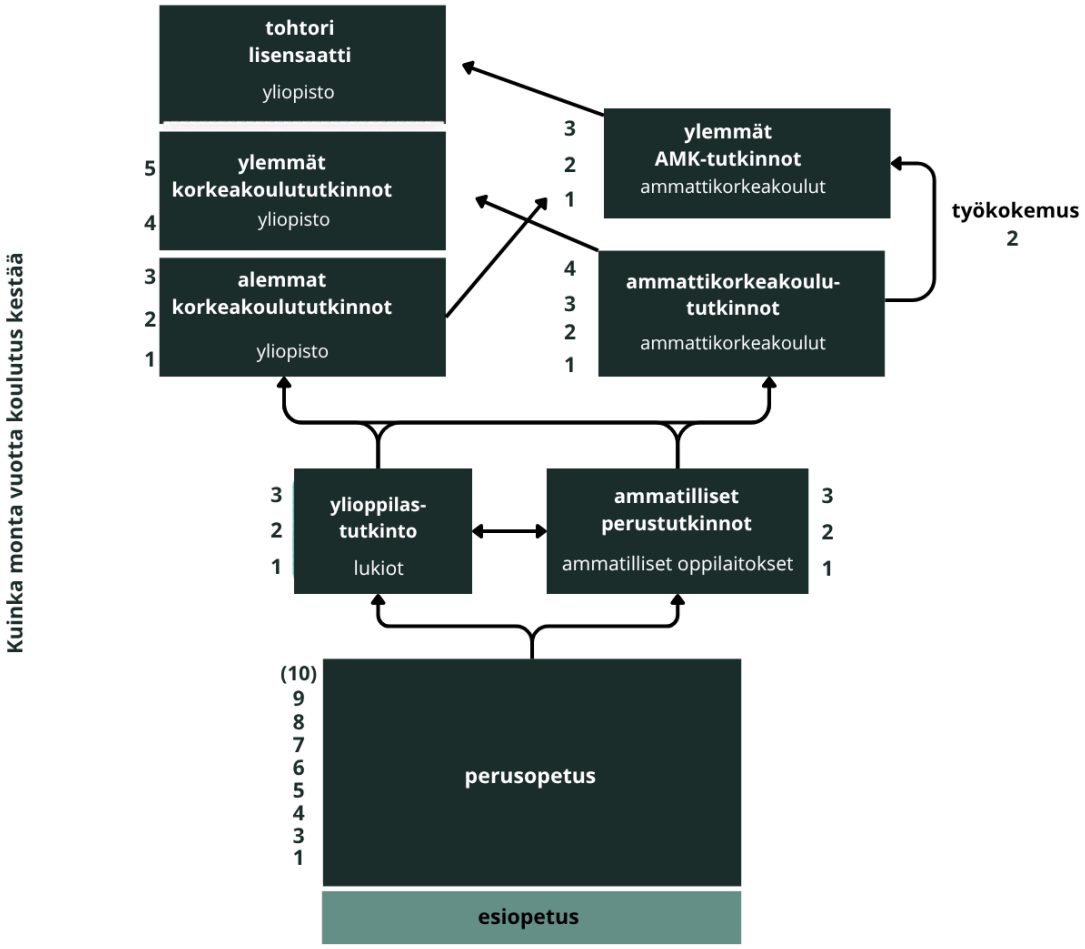
Jos opiskelija ei suorita ylioppilastutkintoa,

hän saa vain lukion päättötodistuksen.

Sillä voi hakea opiskelemaan ammattikorkeakouluihin,

mutta ei yliopistoihin.

Suomen koulutusjärjestelmä

Korkeakouluja ovat sekä yliopistot että ammattikorkeakoulut.

1.5 Itseohjautuvuus ja oma vastuu

Lukiossa opiskelu on itsenäisempää ja oma-aloitteisempaa kuin peruskoulussa.
Opiskelijan tulee siis seurata aikatauluja
ja tehdä tehtäviä itsenäisesti.
Opiskelija myös kysyy apua,
jos hän tarvitsee sitä.

Nuori on itse vastuussa oppimisestaan.

Ohjeet opiskelijalle koulupäivän aikana:

- Tule ajoissa tunnille.
  Myöhästyminen häiritsee opetusta.
- Ota kouluun mukaan opiskeluvälineet ja huolehdi,
  että tietokoneesi akussa on virtaa
  ja että sinulla on laturi mukana.
- Pidä hyvää huolta tietokoneestasi ja muista opiskeluvälineistäsi.
  Jos rikot tietokoneesi,
  joudut maksamaan itse sen korjaamisen.
- Kuuntele opettajaa ja osallistu tunneille aktiivisesti.
  Lain mukaan opiskelijan täytyy totella opettajan ohjeita.

Ohjeet opiskelijalle kotona opiskeluun:

- Kotiläksyt pitää tehdä oman oppimisen takia.
  Läksyjä ei aina tarkisteta koulussa.
  Jos läksy tuntuu vaikealta,
  kysy apua opettajalta.
- Lue Wilma-viestit ja tiedotteet joka päivä.
  Opettaja voi lähettää tärkeää tietoa Wilman kautta.
- Vastaa Wilma-viesteihin.
- Palauta tehtävät ajoissa.
- Kerro opettajalle,
  jos tarvitset tukea opiskeluun
  tai lisää aikaa tehtävän tekemiseen.

Opiskeluun kuuluu myös erilaisia palautustehtäviä,
kuten kirjoitelmia (esseet), projekteja, tutkielmia ja muita tehtäviä.
Nämä pitää palauttaa tiettyyn aikaan mennessä.

Koulu antaa tukea

Koulu tarjoaa tukea opiskeluun.
Opiskelija voi osallistua esimerkiksi läksypajoihin
tai kysyä apua opettajilta.
Opiskelija laatii oman opintosuunnitelmansa (HOPS)
ja päivittää sitä koko lukion ajan.
Opinto-ohjaaja auttaa opintosuunnitelman kanssa.

Jos vasta harjoittelet suomen kieltä,
voit saada lisäaikaa kokeisiin.
Kokeessa ei saa käyttää kääntäjää,
mutta sanakirjaa tai tukisanalistaa voi käyttää.
Kysy asiasta opettajaltasi.

1.6 Suomalainen koulukulttuuri

Suomalaisessa lukiossa opiskelija voi usein puhutella opettajaa etunimellä
tai sanoa ”ope”.
Opettajat ovat turvallisia aikuisia,
joille voi puhua omista opiskelun tai elämän ongelmista.

Suomalaisessa koulussa kaikki opiskelijat ovat tasa-arvoisia.
Se tarkoittaa,
että kaikkia kohdellaan samalla tavalla,
vaikka heillä olisi esimerkiksi erilainen kotimaa tai uskonto.
Kaikki syrjintä tai kiusaaminen on täysin kielletty.
Koulussa opiskelija voi olla oma itsensä.

Lukiossa opiskelija saa kertoa oman mielipiteensä koulun asioista.
Opiskelijat muodostavat opiskelijakunnan,
jolla on hallitus.

Hallitus on joukko opiskelijoita,
jotka muut opiskelijat ovat valinneet.
Hallitus kertoo opiskelijoiden mielipiteen asioissa,
jotka ovat opiskelijoille tärkeitä.
Lisäksi opiskelijat vastaavat joka vuosi moniin kyselyihin.
Niissä kysytään esimerkiksi:

- Onko koulu toimiva?
- Onko opiskelu sujuvaa?
- Onko opiskelija saanut apua?

Suomalaisessa lukiossa pitää olla täsmällinen,
eli oppitunnille pitää tulla ajoissa.
Myös kaikki tehtävät tulee tehdä ja palauttaa ajoissa.
Jos aikaa meinaa loppua kesken,
asiasta pitää keskustella opettajan kanssa
ennen kuin aika loppuu.

1.7 Poissaolot

Oppitunnit ovat pakollisia.
Opiskelijan pitää käydä oppitunneilla.
Sairaana ei saa tulla kouluun,
vaan silloin opiskelija jää kotiin.
Opettaja merkitsee opiskelijalle poissaolon Wilmaan
ja huoltaja käy merkitsemässä poissaolon syyn.
Tätä sanotaan poissaolojen selvittämiseksi.
Poissaolot pitää selvittää mahdollisimman pian.

Kouluaikana ei saa ottaa ylimääräisiä vapaapäiviä.
Mahdolliset matkat tulee varata koulun lomien aikoihin.
Jos matka on pakko tehdä koulupäivinä,
siihen pitää pyytää lupa.

Jos opiskelija on ollut poissa koulusta,
hänen on selvitettävä, mitä tunneilla on tehty.
Opiskelijan pitää itse tehdä tunneilla tehdyt tehtävät.
Tehtäviä ei voi jättää tekemättä.
Neuvoa voi kysyä omalta ryhmältä tai aineen opettajalta.

Opiskelija seuraa läksymerkintöjä Wilmasta tai
opettajan käyttämältä oppimisalustalta.
Jos poissaoloja on liikaa,
ei välttämättä pääse opintojaksosta läpi.
Opettaja voi silloin merkitä K-merkinnän (opintojakso on keskeytynyt).
Opiskelijan opiskeluoikeus voi päättyä,
jos hän ei käy koulussa
eikä häneen saada yhteyttä.

1.8 Vilppi

Suomalaisessa koulukulttuurissa vilppi on vakava asia.
Vilppi tarkoittaa sitä, että opiskelija huijaa kokeessa
tai ei kirjoita tekstiä itse.
Esimerkiksi tekstin kirjoittaminen tekoälyllä on vilppiä.
Jos opiskelija tekee vilppiä,
koe tai tehtävä hylätään.
Opettaja keskustelee opiskelijan kanssa
ja opiskelija tekee kokeen tai tehtävän uudestaan.

1.9 Opiskeluvälineet ja -materiaalit

Opiskeluvälineitä ovat esimerkiksi oppikirjat ja kannettava tietokone.
Oppikirjat voivat olla paperisia kirjoja tai sähköisiä kirjoja.
Paperikirjoja ei saa omaksi,
vaan opiskelija lainaa ne koululta.
Opiskelijan täytyy pitää niistä hyvää huolta.

Koulun antama kannettava tietokone on tarkoitettu opiskelukäyttöön,
eikä siihen saa asentaa omia ohjelmia tai pelejä.
Lisäksi opiskelija saa lainaksi kuulokkeet.
Kuulokkeita tarvitaan sähköisten oppimateriaalien käyttämiseen
ja sähköisten kokeiden tekemiseen.

Lisäksi opiskelija saa esimerkiksi vihkoja, kirjoitusvälineitä
ja kuvataiteen oppitunneilla tarvittavat materiaalit.

Opiskelijan tulee kohdella koulun oppikirjoja,
tietokonetta ja muita opiskeluvälineitä hyvin.
Jos opiskelija hukkaa tai rikkoo tietokoneen tai oppikirjan,
hän joutuu maksamaan niistä koululle.

1.10 Opintojen maksut

Oppivelvollisuus tarkoittaa, että opiskelijan täytyy opiskella peruskoulu ja toisen asteen tutkinto eli lukio tai ammattikoulu.

Oppivelvollinen opiskelija saa lukiolta ilmaiset kirjat, tietokoneen ja muut tarvittavat opiskelutarvikkeet.
Hän saa myös syödä ilmaisen kouluruoan jokaisena koulupäivänä.
Hän voi myös käyttää opiskeluhuollon palveluita.
Lisäksi oppivelvollinen saa Kelan tukea koulumatkaan, jos koulumatkan pituus on yli 7 kilometriä.
Lisätietoa koulumatkatuesta saa Kelasta.

Oikeus maksuttomaan opetukseen säilyy sen vuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 20 vuotta.
Maksuttomuuteen voi hakea jatkoa, jos siihen on hyväksyttävä syy (esimerkiksi oleskelu ulkomailla tai sairaus).
Kysy asiasta lisätietoa koulusta.

Muista kuin EU- ja ETA-maista tulevat opiskelijat maksavat lukio-opinnoista lukuvuosimaksun.
Maksu ei koske opiskelijoita, jotka ovat aloittaneet lukion ennen 1.8.2026 tai joilla on muu kuin opiskeluun tarkoitettu oleskelulupa.
Kysy asiasta lisätietoa koulusta.

1.11 Arviointi

Opettaja kertoo opintojakson alussa siitä, miten opintojakso arvioidaan.
Arviointiin vaikuttavat esimerkiksi tehtävät, kokeet ja arviointikeskustelut.

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10
tai suoritusmerkinnällä S.
Arvosana 10 on paras
ja arvosana 4 on hylätty suoritus.

Jos jotain tehtäviä puuttuu,
opintojakson merkintä on P.
P = puutteellinen.
P-merkinnän voi muuttaa arvosanaksi,
jos tekee puuttuvat tehtävät ennen uusintakoetta.
Jos opiskelija ei ole tehnyt koetta,
se pitää tehdä uusintakoepäivänä.
Jos tehtäviä ei tee ajoissa,
P muuttuu K-merkinnäksi.

Jos opintojakso jää kesken,
merkintä on K.
K-merkintää ei voi muuttaa arvosanaksi.
Jos opiskelija saa K-merkinnän pakollisesta opintojaksosta,
opintojakso pitää käydä kokonaan uudelleen.

Jos opiskelija saa hylätyn arvosanan 4,
hän voi yleensä osallistua uusintakokeeseen tai suorittaa koko opintojakson uudelleen.

Hylättyjä arvosanoja voi olla pieni määrä,

kuten taulukossa:

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia opintoja,	**joista voi olla hylättyjä opintoja enintään**
2–5 opintopistettä	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä	2 opintopistettä
12–17 opintopistettä	4 opintopistettä
18 opintopistettä tai enemmän	6 opintopistettä

(lähde: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Hyl%C3%A4ttyjen%20arvosanojen%20sallittu%20m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4%20%28saavutettava%20taulukko%29.pdf)

2 Suomen kielen osaamisen tärkeydestä

2.1 Opiskelu suomen kielellä

Lukiossa opiskelu tarkoittaa,
että opiskelija joutuu lukemaan pitkiä tekstejä.
Teksteissä voi olla paljon uusia sanoja,
joita opiskelijan täytyy opetella.

Opiskelija tarvitsee hyvän sanakirjan.
Sanakirjasta voi tarkistaa,
mitä sanat tarkoittavat.
“Kielitoimiston sanakirja” on hyvä suomen kielen sanakirja.
Se löytyy netistä,
ja siihen tulee koko ajan uusia sanoja.
Lisäksi voi käyttää kaksikielistä sanakirjaa,
jolla voi kääntää sanoja omalle äidinkielelle.

Opiskelija voi kokeilla, mikä on paras tapa oppia uusia sanoja.
Hän voi esimerkiksi kirjoittaa vihkoon uuden sanan
ja kääntää sen omalle äidinkielelle.
Kannattaa myös kirjoittaa sanan selitys suomeksi.
Sanoja kannattaa myös kerrata vihkosta.

Netissä on myös kääntäjiä,
kuten Google Translator.
Myös tekoälyt (AI) osaavat kääntää tekstejä.

Joskus on tosi tärkeää tietää,
mitä esimerkiksi Wilman tiedotteessa sanotaan.
Silloin voi olla hyvä,
että käyttää kääntäjää tai tekoälyä apuna.

Kokeissa ei saa käyttää kääntäjiä tai tekoälyä.

Kääntäjiä tai tekoälyä ei kannata käyttää koko ajan.
On tärkeää, että oppii uusia sanoja
ja suomen kieltä itse.
Siksi on parempi käyttää sanakirjaa.

2.2 Tukiopintojaksot

Lukion alussa S2-opettajat testaavat,
miten hyvin vieraskielinen opiskelija osaa suomea.
Jos opiskelija tarvitsee tukea tai kertausta
perussanoissa ja kieliopissa,
hän voi opiskella tukiopintoja.

Joka vuosi lukiossa on monta suomen kielen tukiopintojaksoa.
Ensimmäisellä tukiopintojaksolla
opetellaan aivan perusasioita.
Opettaja neuvoo,
mille opintojaksolle opiskelijan kannattaa mennä.

2.3 Pakolliset suomen kielen opinnot

Lukiossa pitää opiskella suomea äidinkielenä (ÄI)
tai suomea toisena kielenä (S2).
Suomen kieltä täytyy opiskella
vähintään 8 pakollista opintojaksoa.
Tukiopintojaksot eivät ole pakollisia opintojaksoja.

Ylioppilastutkintoon kuuluu pakollinen äidinkielen koe.
Jos äidinkieli on muu kuin suomi,
opiskelija tekee suomi toisena kielenä (S2) -kokeen.

Opiskelija voi osallistua S2-ylioppilaskokeeseen,
kun hän on opiskellut kaikki pakolliset opintojaksot.

S2-ylioppilaskoe on vaikea koe.
On tärkeää, että opiskelija opiskelee
paljon sanoja ja kielioppia koko lukion ajan.
S2-ylioppilaskokeen arvosanasta
saa myös paljon pisteitä,
kun opiskelija hakee opiskelemaan korkeakouluun.
S2-ylioppilaskokeesta saa yhtä paljon pisteitä
kuin äidinkielen ylioppilaskokeesta.

2.4 Muista opiskella omaa äidinkieltäsi

Vaikka opiskelija opiskelee lukiossa suomeksi,
hänen kannattaa käyttää ja kehittää omaa äidinkieltään.
Syvällinen lukutaito toimii parhaiten
omalla äidinkielellä.
Äidinkieli on myös osa opiskelijan identiteettiä ja kulttuuria.
Vahva kieli-identiteetti auttaa voimaan hyvin
ja jaksamaan lukiossa.

Kun opiskelee uutta tai vaikeaa asiaa,
voi etsiä tietoa omalla äidinkielellä.
Kun opiskelija ymmärtää asian ensin omalla äidinkielellään,
suomenkielinen teksti on helpompi ymmärtää.

Lukiossa ei aina voi opiskella omaa äidinkieltä.
Silloin opetusta kannattaa etsiä lukion ulkopuolelta.
Opiskelija voi myös lukea omalla äidinkielellä uutisia ja kirjoja.
Lisäksi hän voi kuunnella äänikirjoja tai podcasteja.

On myös tärkeää kirjoittaa omaa äidinkieltä.
Opiskelija voi vaikka kirjoittaa päiväkirjaa, viestejä
tai kauppalistan omalla äidinkielellä.
Kirjoittaminen auttaa enemmän kuin vain puhuminen.

Ei tarvitse pelätä, että äidinkielen käyttö hidastaa suomen oppimista.
Mitä paremmin opiskelija osaa omaa äidinkieltään,
sitä paremmin hän osaa kaikkia muitakin kieliä!

3 Kodin ja koulun yhteistyö

3.1 Viestintä koulun kanssa

Lukiossa käytetään sähköistä Wilma-järjestelmää.
Huoltajan pitää varmistaa,
että hän saa Wilma-tunnukset lukioon.
Edellisen koulun Wilma-tunnus ei toimi uudessa koulussa.
Koulusihteeriltä voi kysyä apua.

Wilmassa voi viestiä koulun kanssa.
Opiskelijan ja huoltajan tulee lukea Wilma-viestit ja tiedotteet joka päivä.
Opettajat lähettävät tärkeää tietoa Wilman kautta.
Wilmassa huoltaja ja opiskelija voivat myös itse lähettää viestin opettajille.
Wilmassa huoltaja myös selvittää opiskelijan poissaolot.

Koulu järjestää yhteisen tapaamisen, huoltajaillan.
Huoltajailloissa huoltaja tapaa opettajia ja muiden nuorten vanhempia.
Huoltajailloissa huoltaja saa tietoa tärkeistä asioista.

3.2 Huoltajan vastuut ja roolit

Nuori on vastuussa omasta opiskelustaan,
mutta perheen tuki on tärkeä.
Huoltaja voi kysyä, miten koulussa sujuu.
Huoltaja huolehtii,
että nuorella on kotona rauhallinen paikka opiskelua varten.
Huoltaja huolehtii,
että nuori ehtii myös levätä ja viettää vapaa-aikaa.

Huoltaja on vastuussa poissaolojen ilmoittamisesta ja selvittämisestä,
jos nuori on alle 18-vuotias.
Jos nuori antaa luvan,
huoltaja voi selvittää myös yli 18-vuotiaan poissaoloja.

3.3 Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijalla on monia velvollisuuksia.
Niitä ovat
- tulla kouluun
- tehdä tunnilla opettajan määräämät tehtävät ja osallistua opetukseen
- tehdä kotitehtävät
- palauttaa tehtävät ajoissa
- osallistua ryhmänohjaukseen
- tutustua koulun opinto-oppaaseen
- seurata Wilmaa
- vastata opettajien viesteihin
- suunnitella omaa opintosuunnitelmaansa opinto-ohjaajan avustuksella.

4 Opiskelijan tukeminen

4.1. Opintojen tukeminen

Lukiossa tuetaan oppimista ja koulunkäyntiä.

Aineenopettajat

Eri oppiaineiden opettajia kutsutaan aineenopettajiksi.
Tunneilla voi aina pyytää apua opettajalta.
Aineenopettajat antavat tukiopetusta pajoissa.
Opettajaa voi myös pyytää antamaan henkilökohtaista tukiopetusta,
jos pajojen tuki ei riitä.
Tukiopetus on lisäopetusta oppituntien ulkopuolella.

Ryhmänohjaaja

Kaikki opiskelijat jaetaan lukiossa ohjausryhmiin.
Jokaisella ohjausryhmällä on oma ryhmänohjaaja (RO).
Ryhmänohjaaja seuraa opiskelijoiden poissaoloja
ja tiedottaa koulun asioista omalle ryhmälleen.

Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaaja eli opo tukee opiskelijaa opintojen suunnittelussa
ja jatko-opintojen valinnassa.
Opinto-ohjaaja voi neuvoa opiskelijaa esimerkiksi lukujärjestyksen tekemisessä
tai vastata työelämään liittyviin kysymyksiin.

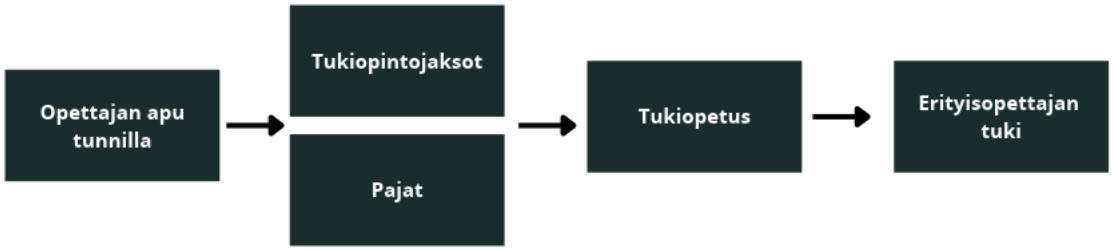
Erityisopettaja

Erityisopettajalta voi pyytää apua oppimisen vaikeuksiin.
Tukea voi saada esimerkiksi oppimisen vaikeuksien, sairauden, vamman tai vaikean
elämäntilanteen takia.
Opiskelijaa opettavat opettajat näkevät Wilmasta,
millaista tukea opiskelijalle on suunniteltu.

Erityisopettaja

- voi tehdä Wilma-järjestelmään oppimisen tuen suunnitelman
- auttaa nuorta löytämään hyviä keinoja oppimiseen
- voi myöntää opiskelijalle erilaisia tukimuotoja,
  esimerkiksi lisäaikaa kokeisiin ja tehtäviin
  tai oikeuden käyttää äänikirjoja
- tekee hakemukset erityisjärjestelyistä ylioppilaskirjoituksiin (esimerkiksi lisäaika tai pienryhmätila).

Jos opiskelijalla on haasteita opiskelussa,
hän saa tukea tässä järjestyksessä:

4.2 Opiskeluhuolto

Opiskeluhuollon tehtävä on pitää huolta opiskelijoiden hyvinvoinnista.
Opiskeluhuolto on ilmaista.
Opiskeluhuollon työntekijöihin voi ottaa yhteyttä
Wilma-viestillä tai soittamalla.

Opiskeluhuollon työntekijät

Terveydenhoitaja

Terveydenhoitaja on opiskelijoiden tukena terveyteen liittyvissä asioissa.
Terveydenhoitaja kutsuu kaikki opiskelijat lukion alussa terveystarkastukseen.
Terveydenhoitajan kautta voi saada ajan lääkärille.

Kuraattori

Kuraattorilta saa keskusteluapua.

Opiskelija voi keskustella kuraattorin kanssa esimerkiksi perhetilanteesta, stressistä, jaksamisesta, itsenäistymisestä, raha-asioista
tai ihmissuhdeasioista.

Psykologi

Psykologi auttaa opiskelijoita mielen pulmiin liittyvissä asioissa.

Psykologilta opiskelija voi saada keskusteluapua
esimerkiksi tunne-elämän vaikeuksien, univaikeuksien, ahdistuneisuuden, jännityksen tai mielenterveyden ongelmien takia.

Yhteisöpedagogi

Yhteisöpedagogin kanssa voi jutella arjen ja vapaa-ajan asioista.

Yhteisöpedagogi järjestää lisäksi tapahtumia ja mukavaa tekemistä koulussa.

